

Aan: Het Algemeen Bestuur van Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

Van: Secretaris Werkvoorzieningschap en algemeen directeur IBN

Onderwerp: egalisatiereserve Wsw

In 2016 is met instemming van de deelnemende gemeenten, in het Werkvoorzieningschap een egalisatiereserve Wsw gevormd voor het verrekenen van over- en onderrealisatie Wsw. Deze reserve is gevormd om regionaal het financieel risico van overrealisatie Wsw voor individuele gemeenten af te dekken. Op die wijze is geregeld dat een individuele gemeente nooit achteraf onverwacht geconfronteerd wordt met de financiële lasten die voortvloeien uit een situatie dat er meer arbeidsplaatsen Wsw zijn ingevuld dan waarvoor Wsw-budget beschikbaar was. De overrealisatie Wsw van een individuele gemeente wordt dan gefinancierd uit de egalisatiereserve Wsw. Die situatie heeft zich reeds meerdere keren voorgedaan. Deze reserve wordt gevoed door de niet benutte middelen als gevolg van onderrealisatie Wsw in deze reserve te storten. Van onderrealisatie is sprake als er minder arbeidsplaatsen zijn ingevuld dan waarvoor budget beschikbaar was. Regionaal was hier de laatste jaren sprake van.

Om te voorkomen dat er in deze reserve niet meer middelen zitten dan nodig zijn voor het afdekken van de risico's van overrealisatie, is afgesproken dat het saldo van de egalisatiereserve niet hoger zal zijn dan 2,5% van het totale regionaal fictieve Wsw-budget. Indien in enig jaar het saldo boven dat plafond uitkwam, werden de overtollige middelen weer uitgekeerd aan de gemeenten. In de Algemene Vergadering van 8 november 2023 is op basis van de toen gemaakte prognose aangegeven dat ook in het boekjaar 2023 sprake zal zijn van een onderrealisatie. Uiteindelijk is deze onderrealisatie uitgekomen op afgerond 37 SE. Aangezien het egalisatiefonds het plafond heeft bereikt komt het surplus (ca. € 1,3 mio) in aanmerking voor uitkering aan de gemeenten.

Bovenstaande afspraken zijn gemaakt in de tijd dat de IBN-organisatie zich nog met name bezighield met de uitvoering van de Wsw en de uitvoering van de Participatiewet nog in de kinderschoenen stond. De financiële positie van IBN was toen nog bijzonder goed. Nu anno 2024 is de situatie erg veranderd. De populatie Wsw neemt via natuurlijk verloop sterk af en het aandeel werknemers uit de Participatiewet neemt juist toe. Het financieel regime van de Participatiewet is aanzienlijk schraler (nu gemiddeld € 8.300,- minder per fte, naar schatting in 2026 € 10.000,- per fte) dan dat van de Wsw, terwijl de combinatie van loonwaarde, begeleidingsbehoefte en extra benodigde infrastructurele voorzieningen juist om meer financiële compensatie vraagt.

De afgelopen jaren is binnen IBN kritisch gekeken naar de mogelijkheden om kosten te besparen en te groeien in omzet. Dat zal ook blijven gebeuren de komende jaren. Feit is inmiddels wel dat de financiële resultaten van IBN ook onder druk zijn komen te staan. Als een van de laatste sociale ontwikkelbedrijven in Nederland wel te verstaan.

Verreweg de meeste collega-bedrijven kampen al langer met financiële problemen. IBN realiseert nog steeds een bescheiden financieel positief resultaat.

Als er niets verandert voorzien wij ook financiële problemen voor IBN in de toekomst. IBN is en blijft graag de partner voor de gemeenten om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt toe te leiden naar een betaalde baan. Dat gebeurt door invulling te geven aan de 3 functies die IBN binnen de parallelle arbeidsmarkt voor zichzelf ziet: de springplankfunctie, de terugvalfunctie en de structurele plek. Het realiseren van die ambitie is voor IBN uitdagend en vraagt om een financieel gezonde en robuuste uitvoeringsorganisatie.

Wij stellen voor om een nader plan uit te werken wat erin voorziet om de overtollige middelen uit de egaliseringsreserve Wsw niet uit te keren aan de gemeenten, maar beschikbaar te houden om IBN toekomstbestendig te houden. In dat voorstel zal in ieder geval aandacht zijn voor de wijze waarop het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningschap zeggenschap houdt over de inzet van middelen, hoe deze middelen zullen bijdragen aan het toekomstbestendig houden van IBN en hoe de inzet van deze middelen niet zal leiden tot hogere dividenduitkering aan private partijen.